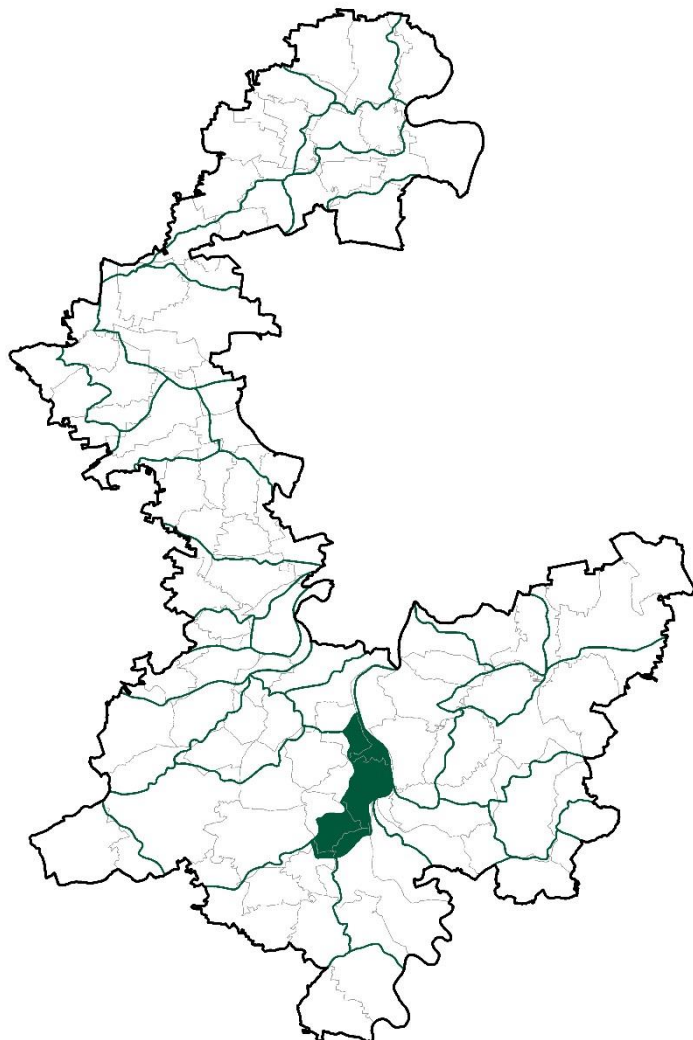

POVLTAVSKÝ VENKOV

26

VYMEZENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

Sloup od severu

Hvozdnice od jihozápadu

Chaty v údolí Hvozdnického potoka

Dotčené obce:

Davle, Hvozdnice, Měchenice, Trnová, Štěchovice, Bojanovice, Čisovice, Hradištko, Vrané nad Vltavou

Sousedící krajinné okrsky:

22 – Bojovský potok, 24 – Za Cukrákem, 25 – Terasy Vltavy, 28 – Svatojánské hvozdy

Popis vymezení krajinného okrsku:

KO je ze severu vymezen rozvodnicí vodního toku Leznické cesty od místa jeho soutoku s Vltavou, ze západu rozvodnicí Bojovského potoka k uzavírajícímu profilu pod železničním mostem u osady Brabčárna, z východu Vltavou a z jihu rozvodnice Hvozdnického potoka.

POVLTAVSKÝ VENKOV

26

STÁVAJÍCÍ KVALITY / CHARAKTERISTIKY KRAJINNÉHO OKRSKU

VODNÍ REŽIM

KO je tvořen poměrně úzkou náhorní plošinou vltavské terasy a příkrými svahy k levému břehu Vltavy anebo spodním částem jejích přítoků (Hvozdnický, Sloupský, Bojovský potok). Náhorní plošina je převážně zemědělsky využívána. Hydrografická síť KO je velmi jednoduchá. Území je odvodňováno několika krátkými bystřinami v hlubokých zalesněných roklích a (zejména) přímým povrchovým odtokem. Povodí Hvozdnického a Sloupského potoka jsou významnými zdrojovými oblastmi pro tvorbu přívalových povodní, které by zasáhly především údolí Vltavy. Významnějším vodním tokem je Bojovský potok, který pramení mimo KO. Při tělese silnice II/102 vedoucí podél Vltavy, se vyskytuje několik větších geomorfologických depresí, které by mohly mít potenciál k retenci přívalových povodní z Hvozdnického a Sloupského potoka. S ohledem na vyšší podíl orné půdy je celková potenciální maximální retence KO spíše mírně podprůměrná a území má sklon k rychlé odtokové odezvě.

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

Plošiny vltavských teras jsou využívány k zemědělskému hospodaření, většinou na orné půdě, na svažitéjších pozemcích jsou v podstatně menší míře také louky a pastviny. Lesy v KO jsou téměř výhradně lesy ochranné na velmi obtížně přístupných strmých svazích nad Vltavou, Bojovským potokem a jejich četnými přítoky.

OSÍDLENÍ A URBANIZAČNÍ PROCESY

V krajinném okrsku Povltavský venkov se nacházejí převážně části zastavěných území obcí Měchenice, Davle a Hvozdnice, dále převážně rozptýlená chatová zástavba v obcích Trnová a Štěchovice (místní část Hvozdy). Město Davle je obslužné středisko a obsluhuje obce především jižním směrem podél silnice III/1021 respektive III/1022 (napojení Davle). Sídla krajinného okrsku jsou vystavena silnému tlaku rezidenční suburbanizace, který má základy již v období První republiky. Jádrová sídla obcí Davle a Měchenice již dosáhly svých (fyzických) limitů růstu, suburbanizační tlak se tak přesouvá do Sloupu a Hvozdnice. Zastavěné území sídel v krajinném okrsku narostlo v období 2006 až 2016 na 116 % počátečního stavu, pro další období plánují územní plány další nárůst na dalších 120 % stavu roku 2016. Významným fenoménem, stejně jako v sousedních krajinných okrscích je (i neoficiální) transformace rekreačních objektů a chatových osad na trvalé bydlení.

POVLTAVSKÝ VENKOV

26

REKREACE V KRAJINĚ

Území KO je nástupním místem do tradiční trampské krajiny okolo Štěchovic (přes Davle na Hvozdy). Zejména ve vazbě na romantická údolí Bojovského potoka, Hvozdnického potoka a skály nad kaňonem Vltavy došlo v průběhu 20. století k výraznému rozvoji chatových osad. Nejstarší osady jsou podél železniční trati Praha-Měchenice-Bojov-Dobříš, které spodní část údolí Bojovského potoka od Měchenic prakticky kontinuálně urbanizovaly. Do KO zasahuje také nedokončené letovisko na Žižkově vrchu. Většina mladších chatových osad je přístupná automobily z vltavských teras (osady v Trnové, Sloupu a Hvozdnici).

Rekreační využití zemědělské krajiny a lesních masivů při severní hranici KO je ve srovnání s rekreací vázanou na Vltavu daleko méně rozvinuté.

PROSTUPNOST A CESTNÍ SÍŤ

Prostupnost krajinou KO je ve vrchních partiích teras Vltavy poměrně dobrá, významně ovlivněná zejména dramatickým terénem. S ohledem na velmi prudké svahy je plošina nad Vltavou velmi špatně přístupná pro chodce a cyklisty z údolí Vltavy, pro přístup je často nutné využít silnice. Náhorní plošiny nad Vltavou lze dosáhnout pouze ze silnice II/102 z Měchenic a Davle anebo z dálnice D4 přes Čisovice do Bratřínova.

EKOLOGICKÁ STABILITA A MIGRAČNÍ PROSTUPNOST

Ekologická stabilita KO odpovídá kulturní krajině. Ekologická kostra krajiny je reprezentovaná zejména lesy na svazích údolí a přírodě blízkými porosty podél vodních toků. Prostupnost krajiny je narušena zejména rozvojem urbanizovaných částí krajiny přerušujícími přirozené ekosystémy na svazích (Měchenice a Davle) a intenzivním využíváním ekologicky hodnotnějších částí krajiny (zejména lesy a údolí vodních toků) k výstavbě objektů individuální rekreace a na ně navázanými aktivitami ve volné krajině.

ZÁMĚRY SE ZÁSADNÍM POTENCIÁLNĚ NEGATIVNÍM VLIVEM NA KRAJINU

➔ **A.5 VÝKRES ZÁMĚRŮ** | ZÁMĚRY S VLIVEM NA KRAJINU
nebyly identifikovány

POVLTAVSKÝ VENKOV

26

KRAJINNÉ HODNOTY A POTENCIÁLY KRAJINNÉHO OKRSKU

- **A.2a VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ** | PŘÍRODNÍ A KRAJINNÉ HODNOTY
- **A.2b VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ** | ÚSES A KOSTRA EKOLOGICKÉ STABILITY
- **A.2c VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ** | KULTURNÍ HODNOTY

Kaňon Vltavy

Soutok Vltavy a Sázavy

Hluboce zaříznuté údolí Hvozdnického potoka s rozsetými chatami na prudkých svazích

Lesy okolo Hvozdnice

Výhled na soutok Vltavy a Sázavy od Sloupu

Památné stromy Jasan ztepilý a tis červený ve Sloupu

Kulturní trampské chatové osady na Bojovském potoce a v okolí Měchenic: Ranch 72, Tábor Mnichů, Údolí stínů, Brabčárna

Trampské osady v údolí Hvozdnického potoka, pod Hvozdnicí: Kopřivka

Historické jádro Hvozdnice

Osad sv. Kilián

Kostel sv. Kiliána a zvonice

Kaplička v Měchenicích, kaple Navštívení Panny Marie v Davle

Železniční most přes Vltavu u Měchenic

Obloukový most pro pěší v Davli

Železniční trať Měchenice – Mníšek pod Brdy

Přístaviště výletních lodí v Davle a v Měchenicích

POVLTAVSKÝ VENKOV

26

ZÁVADY A PROBLÉMY KRAJINNÉHO OKRSKU

VODNÍ REŽIM V KRAJINĚ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Ohrožení silnice II/102 soustředěným ronem roklemi kaňonu Vltavy při přívalových deštích
 Ohrožení Měchenic přívalovými povodněmi na Bojovském potoce – hromadění nánosů štěrkopísků na dolním toku Bojovského potoka, nad ústím Bojovského potoka do Vltavy (splavování sedimentů štěrkopísků prakticky z celého povodí Bojovského potoka) + urbanizace Klínce, Líšnice, Řitky, Čisovic či Trnové snižuje zásadně retenční schopnost povodí Bojovského potoka a zrychluje tak odtok vody z povodí do toku Bojovského potoka; kromě celkově snížené retenční kapacity povodí Bojovského potoka rovněž chybí přehrážky na potoce i na jeho přítocích
 Ohrožení osady sv. Kiliána přívalovými povodněmi na Hvozdnickém potoce

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Erozní ohrožení orné půdy na svažitéch pozemcích
 Velké bloky orné půdy zejména mezi Bojanovicemi, Hvozdnicí a Sloupem

URBANIZAČNÍ PROCESY (OSÍDLENÍ / KRAJINNÝ RÁZ)

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Rozvoj suburbánní obytné zástavby na dopravně obtížně dostupných terasách nad Měchenicemi a Davlí a ve Sloupu
 Přeměna obtížně dopravně dostupných a zcela nevybavených chatových osad na trvalé bydlení
 Chátrající areál JZD Orion Davle

PROSTUPNOST KRAJINY PRO ČLOVĚKA A CESTNÍ SÍŤ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Přerušená cesta podél Bojovského potoka mezi Měchenicemi a Spáleným mlýnem (eroze cesty vlivem povodní, cesta zarostlá, na kole zcela neprůjezdná)
 S ohledem na neprostupnost podél Bojovského potoka zánik tradičních turistických výletních okruhů kolem Bojovského potoka
 Přetížení silnice II/102 automobilovou dopravou a cyklisty, četné kolize mezi cyklisty a automobily
 Neprostupnost kaňonu Vltavy pro pěší a cyklisty mimo silnici II/102 >> zcela chybí samostatná cyklostezka Praha – Davle – Štěchovice
 Velké půdní bloky mezi Bojanovicemi, Hvozdnicí a Sloupem zhoršující prostupnost krajiny mimo (přetížené) silnice
 Nepřístupný Ostrov sv. Kiliána u Davle

EKOLOGICKÁ STABILITA / MIGRAČNÍ PROSTUPNOST / ÚSES

➔ A.6b PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY ÚSES I

➔ A.6c PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY ÚSES II

Zásadní rozdíly ve vymezení západní větve NRBK v ZÚR a ÚP v prostoru mezi Sloupem a Měchenicemi
 Konflikt NRBK a zástavby na území Žižkova vrchu, Davle a Měchenic
 Vložené RBC mezi Měchenicemi a Davlí z velké části vymezené na orné půdě
 Nedostatečná výměra LBC na západě letoviska Žižkův vrch
 LBK na jih od letoviska Žižkův vrch vymezený na orné půdě
 Větev lokálního ÚSES mezi Sloupem a Hvozdnicí na orné půdě (nefunkční)

OHROŽENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Ohrožení Měchenic povodněmi (zejména při přívalových deštích) na Bojovském potoce

POVLTAVSKÝ VENKOV

26

VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Pastorální venkovská krajina na terasách nad Vltavou, se zázemím v městečkách v údolí Vltavy.

RÁMCOVÉ PODMÍNKY VYUŽITÍ (CÍLOVÉ KVALITY) KRAJINNÉHO OKRSKU

Harmonická a dobře prostupná kulturní krajina s jasně prostorově vymezenými drobnými vesnicemi na terase Vltavy, rámovaná hvozdnickými lesy a lesy Vltavského kaňonu.

Břehy Vltavy uzpůsobené rekreaci u vody, s Měchenicemi a Davlí jako romantickými rekreačními letovisky a centry vybavenosti.

RÁMCOVÁ DOPORUČENÍ PRO OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Členění velkých bloků orné půdy cestami a mezemi na menší části odolné vůči vodní erozi.

Využití údolnic a svažitéch pozemků pro louky a pastviny.

Vytvoření podmínek pro rozvoj forem zemědělství udržitelně využívajících přírodní podmínky území (chov dobytka, rostlinná výroba, sady atp.).

Zajištění měkkého přechodu zastavěných území vesnic do krajiny přes záhumenky.

Zajištění prostupnosti zemědělskou krajinou pro pěší a cyklisty mimo silniční síť ve směru (Bojanovice -) Hvozdnice – Sloup – Račany – Měchenice.

Zvyšovat estetický a kompoziční účinek cestní sítě obnovou existujících a vysazováním nových alejí a stromořadí.

Zajistit podmínky pro kontinuální prostupnost údolím Bojovského potoka pro pěší a cyklisty.

Realizace přehrážek na Hvozdnickém potoce.

Nerovznášet a omezovat rozptýlenou zástavbu mezi jádrovými vesnicemi a městečky, chránit existující krajinné předěly mezi sídly.

Zachovat charakter a identitu tradičních/kultovních trampských osad v údolí Bojovského potoka, charakteristických menšími osadami oddělenými pásy lesa. Nálety nových chat ponechat na dožití a postupně je navracet volné krajině.

Nepřipouštět transformaci chatových osad na trvalé bydlení, pokud jejich struktura nemá předpoklady pro zajištění adekvátního životního standardu (zejména šířka cest, odkanalizování, zásobování pitnou vodou, pěší dostupnost a kapacita občanského vybavení atd.).

Stabilizovat zastavěná území vesnic při zachování jejich charakteru, v žádném případě nepřipustit rozrůstání vesnic novou satelitní zástavbou.

UPOZORNĚNÍ NA VÝSKYT PRIORITYNÍCH OPATŘENÍ ČI ÚPRAV

Zvyšování retenční schopnosti krajiny v povodní Hvozdnického potoka.

Zvyšování retenční schopnosti krajiny okolo Sloupu.

Oddělení pěší a cyklistické dopravy od motorové dopravy v kaňonu Vltavy, v koridoru silnice II/102.